

Kategoria zaspokojenia wierzytelności handlowych wspólnika upadłej spółki

Prawo upadłościowe określa zasady wspólnego dochodzenia praw wierzycieli w stosunku do niewypłacalnego dłużnika. Wierzycielem może być także wspólnik (akcjonariusz) spółki handlowej, a dłużnikiem – ta spółka handlowa. W niektórych sytuacjach ustawodawca, w interesie ogółu wierzycieli, ogranicza prawo wspólnika do uzyskania zaspokojenia z masy upadłości spółki handlowej. Niemniej wszelkie ograniczenia praw udziałowca spółki handlowej wymagają odpowiedniej podstawy normatywnej i – jako wyjątki – nie podlegają wykładni rozszerzającej.

RAFAŁ ADAMUS

Majątkowe uprawnienia wspólników (akcjonariuszy) ze stosunku spółki (ze stosunku korporacyjnego) a upadłość

Należy podkreślić, że przepisy p.u.¹ wprowadzają szczególny reżim prawny w odniesieniu do uprawnień wspólników (akcjonariuszy) ze stosunku korporacyjnego, czyli praw, których bezpośrednim źródłem jest członkostwo w spółce handlowej. Zagadnienie to stanowi istotne tło problematyki wierzytelności handlowych wspólników (akcjonariuszy). Przez wierzytelności handlowe rozumie się tu wierzytelności niewynikające ze stosunku korporacyjnego spółki, a mające swoje źródło w innym zdarzeniu gospodarczym (np. w umowie dostawy dla spółki).

Problem majątkowych uprawnień wspólników (akcjonariuszy) ze stosunku spółki² należy rozpatrywać na różnych płaszczyznach. Po pierwsze, należy odróżnić przypadek, w którym powstaje konkretna wierzytelność przed ogłoszeniem upadłości spółki handlowej, od sytuacji, w której wierzytelność z tytułu praw majątkowych wspólnika w spółce nie została w tym terminie skonkretyzowana. Po drugie, natura wierzytelności z tytułu praw majątkowych w spółkach handlowych jest różna, a zatem osobną analizę należy

¹ Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2344, ze zm.), dalej: „p.u.”.

² Na temat praw majątkowych wspólników spółek handlowych zob. np. A. Jakubecki, *Majątkowe prawa wspólników handlowych spółek kapitałowych po ogłoszeniu upadłości spółki* [w:] *Współczesne problemy prawa handlowego. Księga jubileuszowa dedykowana prof. dr hab. M. Poźniak-Niedzielskiej*, Warszawa 2007, s. 97 i n.; R. Adamus, *Czy syndyk spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może dochodzić od członków kasy uzupełnienia straty bilansowej?*, *Doradca Restrukturyzacyjny* 2018, nr 3, s. 26 i n.; R. Adamus, *Upadłość a wybrane relacje między spółką handlową a jej wspólnikami*, *Prawo Spółek* 2011, nr 4, s. 34 i n.